

FOTO: ARCHIV

Společný snímek všech vítězů soutěže Komunální politik roku 2016 spolu s těmi, kdo jim předávali ceny, a se zástupci jejich vyhlásovatelů a partnerů soutěže a jednotlivých kategorií

Soutěž Komunální politik roku 2016 má neplánovaně o jednoho vítěze víc

V nově zrekonstruovaných prostorách Akademie veřejného investování na Ministerstvu pro místní rozvoj ČR v Praze jsme loni 22. listopadu vyhlásili vítěze všech osmi soutěžních kategorií soutěže Komunální politik roku 2016 i celkovou vítězku, již náleží titul Komunální politik roku.

PARTNER SOUTĚŽE

HELIOS | ASSECO

Komunální politik roku 2016

Také letos soutěži opět poskytla svoji záštitu ministryně pro místní rozvoj **Karla Šlechtová** a spolupořadatelství se znovu ujaly **Svaz měst a obcí ČR** a **Sdružení místních samospráv ČR**. Redakce *Moderní obce* se mohla opřít i o podporu **Výboru pro územní rozvoj, veřejnou správu a životní prostředí Senátu Parlamentu ČR**.

Smyslem soutěže je ocenit a propagovat úspěšné projekty obcí a měst, za nimiž stojí výrazné osobnosti komunální politiky, které tyto projekty například navrhly, významně se zasadily o jejich realizaci, zajistily pro ně peníze či dokázaly pro projekty získat i veřejnost.

Slavnostní ceremoniál vyhlášení výsledků soutěže jsme přiblížili v minulém vydání *Moderní obce* v prosinci 2016. V tomto čísle *Moderní obce* na následujících osmi stranách představujeme projekty, které se vítězně prosadily v jednotlivých soutěžních kategoriích. Všem dalším soutěžním projektům se budeme věnovat v následujících vydáních.

PŘÍBĚH SEDMILETÉHO HONZÍKA Z HRÁDKU U ROKYCAN

Skvělé je, že příběhy účastníků soutěže a jejich projektů na sebe nabalují další. Například když při vyhlášení výsledků soutěžní kategorie **Děti a rodiče** (*vítězný projekt této kategorie viz na str. 49*) její vítěz starosta Němčovic na Rokycansku **Karel Ferschmann** se peněžitou premií ve výši 20 tisíc korun přímo na pódiu rozhodl věnovat na rehabilitaci sedmiletého **Honzíka z Hrádku u Rokycan**. Honzík s porodní váhou necelého kilogramu onemocněl po narození dětskou mozkovou obrnou, kterou následně ještě zkomplikovala aler-

gie na lepek. Honzík je velmi náchylný na infekce – a pokud takto onemocní, zhubne. Aby ho pak rodiče dostali zpět na původní váhu, musí ho krmit břišní sondou. Bohužel, ne vše, co chlapec pomáhá, hraje zdravotní pojišťovny.

Okamžitě po ukončení oficiální části vyhlášení výsledků soutěže se **Vladan Zalejský**, který na ceremoniálu zastupoval partnera soutěže – společnost **Asseco Solutions, a. s.**, starostovi Němčovic nabídl, že mu jím poskytnutou dvacetitřicetistovkou částku pro **Honzíka** tento výrobce podnikových informačních systémů, mj. i **HELIOS Fenix**, dorovná třiceti tisíci korun na celkových 50 000 Kč. Nabídka byla vděčně přijata a v tuto chvíli už je celá částka na Honzíkovo účtu.

Vladan Zalejský k tomu pro *Moderní obec* poznamenal: „Částku třiceti tisíc korun jsme zvolili proto, abychom dosáhli celkových symbolických padesát tisíc, které jsme předávali i celkové vítězce, starostce **Zuzaně Čihákové z Kouřimi**.“

Soutěž, která má neformální motto „Nevšední lidé za nevděnými projekty“, vyhlásíme i letos. Sledujte náš web www.komunalnipolitikroku.cz.

Iřš!

V Kouřimi vsadili na dobrovolnictví

Hned dvojí triumf slavila ve 2. ročníku soutěže Komunální politik roku 2016 starostka středočeské Kouřimi Mgr. Zuzana Čiháková. Se svým projektem Posilování komunity dobrovolnickou prací a dárcovstvím nejenže zvítězila v soutěžní kategorii Sociální projekt roku, ale rozhodnutím hodnotitelské komise se nakonec stala i celkovou vítězkou soutěže s právem používat titul Komunální politik roku 2016.

a úpravu veřejných prostranství, Obyčejné lidské hrdinství, Dobrovolnictví v sociálních a souvisejících službách, Dobrovolnictví v oblasti rozvíjení občanské společnosti a Dobrovolnictví na poli organizování aktivit posilujících komunitu.

JAK TO FUNGUJE

Shrňme zkušenosti z fungování dobrovolnictví a dárcovství na příkladu městského parku, resp. na příkladu komunitního projektu **Městský park – pulsující srdce města**. Stojí za ním plánovací dvacetičlenný tým, který neustále přichází s novými aktivitami, jež by mohly oslovit občany města. Tak vznikla akce **Pojďme si zasadit do městského parku svou kytičku**. Spojila dárcovství s dobrovolnictvím, neboť na komunitní skalku v parku lidé mohou sami zasadit kytičku či ji předat dobrovolníkům k zasadění. Dobrovolníci

FOTO: ARCHIV

Žřejmě největší podporu mají práce pro městský park – čím je krásnější, tím se do aktivit v něm zapojuje více dobrovolníků

Město Kouřim má svůj Plán sociálních a souvisejících služeb na období let 2015–2018, který každoročně rozvíjí. Disponuje silnými sociálními službami: Je zřizovatelem zařízení jako Domov pro seniory, Dům s chráněnými byty, Dům s pečovatelskou službou nebo Azylový dům pro lidi v nouzi. Ve městě úspěšně působí terénní pečovatelská služba, radnice zaměstnává zvláště vyčleněného komunitního pracovníka, opírá se o názory a náměty Rady starších města Kouřim a provozuje i Komunitní kavárničku v zahradě.

ZAČÍNÁ PLATIT: CO KOUŘIMÁK, TO DOBROVOLNÍK

Ve městě s necelými dvěma tisíci obyvatel působí více než dvě stovky dobrovolníků. Někteří přijdou radnici pomoci s konkrétní akcí jednou či dvakrát do roka. Ale jiní se těmto aktivitám věnují průběžně a trvale po celý rok. „Vážíme si však každé pomocné ruky,“ poznamenává Zuzana Čiháková, „protože si uvědomujeme, že za současného náročného životního stylu ne každý může přijít pomoci radnici častěji.“

PARTNER SOUTĚŽNÍ KATEGORIE

Každý zájemce o dobrovolnictví má přitom v Kouřimi z čeho si vybírat – jde o více než padesát akcí ročně. Vedení města totiž nejenže samo dobrovolníkům nabízí různé činnosti, ale dobrovolníci a další občané sami dodávají nápady, jak tyto činnosti dále rozšířit. Tak třeba dobrovolnické práce na zvelebování veřejného prostranství se nejprve iniciativně chopila rada starších, tým sedmi občanů ve věku od 56 do 93 let, a po prvních viditelných výsledcích její práce se začali přidávat další lidé.

O šíři záběru dobrovolnictví v Kouřimi může hodně napovědět výčet okruhů, v nichž každý rok v prosinci na základě výsledků ankety mezi obyvateli města vyhláší nejlepší dobrovolníky: Dobrovolnická a sousedská výpomoc, Dobrovolnická práce v organizacích ve městě, Dobrovolnická práce pro rozvoj města, pro plánování

FOTO: ARCHIV

V Kouřimi se lidé dokážou společně bavit a společně i tvořit. Důkazem nechť je i tato koláž účastníků několika z mnoha akcí města

také vstřícně zareagovali na výzvu **100 + 1 informací z městského parku** a vybudovali tam orientační systém.

Dárce oslovila akce **Přátelské signály z městského parku** (vybudování tanečního kamenného parketu a pódia), stejně jako akce **Zdravé stromy pro zítřek**, díky níž byly stromy v parku odborně ošetřeny. Především dobrovolníci také v parku vybudovali dětské hřiště, osadili některé výchy trvalkami a postavili i sociální zázemí.

Podle propozic soutěže Komunální politik roku musí její účastník také vyčíslit náklady soutěžního projektu. Zuzana Čiháková do přihlášky napsala pouze toto krátké sdělení: „Projekt je samofinancovatelný. Z rozpočtu města bylo použito při slavnostním vyhlášení na květiny, dárky a občerstvení 9000 Kč.“

„Dobrovolnictví má úrodnou půdu všude a lze je využít pro bezpočet činností a aktivit. Stačí se té myšlence jen trochu více věnovat. Vždyť dobrovolnictví a dárcovství jsou nedílnou součástí občanské společnosti, která je stále silnějším faktorem dalšího rozvoje měst a obcí,“ uzavírá starostka Kouřimi Zuzana Čiháková, Komunální politička roku 2016. ■

IVAN RYŠAVÝ

V Němčovicích se daří hasičskému potěru

Obec Němčovice na Rokycansku svými demografickými parametry poněkud vybočuje z běžného průměru. Vždyť z celkem 159 obyvatel celou jednu čtvrtinu tvoří děti (24,8 %). Proto v obci kladou takový důraz na programy zaměřené hlavně na rodiny s dětmi. Jedním z nich je i projekt Zapojení předškolních dětí do činnosti dobrovolných hasičů, který v soutěži Komunální politik roku 2016 ovládl kategorii Děti a rodiče. Hlavním realizátorem projektu je jeho tvůrce a propagátor – starosta obce Karel Ferschmann.

Červené autíčko, které si předškoláci z Němčovic řídí sami, uveze až sedm soptíků

SMYSLUPLNÁ NÁPLŇ PŘEDŠKOLNÍ VÝUKY V MATEŘSKÉ ŠKOLE

Výhodou projektu je vhodné skloubení časového prostoru, který mají učitelky na základní výcvik v mateřské škole, s prací dobrovolných hasičů. Ti zajišťují technický servis a učitelkám poskytují odborné konzultace. Výsledkem jsou pak věrohodná a přesvědčivá veřejná vystoupení malých hasičů z Němčovic na veřejnosti.

Výcvik soptíků zajišťují učitelky mateřské školy formou hravé výuky během celého školního roku. Děti si utužují základní hasičské návyky, ať už jde o spojování hadic, jejich roztahování a motání, práci s rozdělovačem, čerpadlem, proudnicemi apod. Zvládnou štafetu i „klasický“ požární útok. Takto osvojené technické dovednosti dětí ve spojení s podmanivým hudebním doprovodem a vypracovanou choreografií ve svém výsledku vytvářejí jedinečné představení, s nímž dětská hasičská jednotka rok co rok od května až do listopadu vystupuje na nejrůznějších akcích v okolních obcích či na oslavách výročí mnoha dobrovolných hasičských sborů. Vystoupení soptíků z Němčovic tak lze při nejrůznějších příležitostech zhlédnout po celé České republice.

Každoroční derniérou sevíčené skupiny předškoláků v hasičských pracovních stejnokrojích bývá jejich vystoupení, které se koná pravidelně o přestávce prvoligového fotbalového utkání v Praze na stadionu Na Julisce. „Trochu smutně se s řadou těchto dětí po jejich pražském vystoupení loučíme. Většina z nich už je totiž prvňáčky v základní škole, ale na jejich místa přicházejí další soptíci,“ poznamenává starosta Karel Ferschmann. Tím se cyklus uzavře, z předškoláků jsou školáci a výcvik dalších dětí z mateřské školy začíná nanovo. Ostatně, ani prvňáčci a další děti školního věku nepřijdou u dobrovolných hasičů z Němčovic zkrátka. SDH Němčovice pracuje celkem s 26 dětmi do 15 let a s šesti dospívajícími ve věku od 15 do 18 let.

Snad všichni z nich však prošli „výcvikem“ soptíků již ve svém předškolním věku, neboť v obci se nyní cvičí už jejich pátá generace. „K našim soptíkům se s nadšením hlásí další předškoláci, kteří se těší na nevědní zážitky. Také rodiče projekt vítají a maximálně v něm s učitelkami mateřské školy a dobrovolnými hasiči spolupracují,“ uzavírá starosta Němčovic Karel Ferschmann. ■

MARCELA MOJŽÍŠOVÁ

V dětské hasičské jednotce mají němčovičtí soptíci příležitost naučit se zábavným způsobem zodpovědnosti, spolupráci a koordinaci práce

Jak myšlenka projektu vznikla? Karel Ferschmann odpovídá: „Někdy člověk něco úpěnlivě a složitě vymyslí a výsledek se nedostaví. Jindy však stačí jen trochu vyjít nápadu naproti – a on se nečekaně sám rozběhne, režírován samotným životem, A úspěch je na světě!“

CHARAKTERISTIKA PROJEKTU

Obec na projektu spolupracuje s místním Sbohem dobrovolných hasičů, jehož historie sahá až do roku 1904. Oba tyto partneri dětem z němčovicke mateřské školy společně zajišťují technické zázemí, garantují odbornost tématu, poskytují hasičskou výstroj a výzbroj, techniku a dopravu hasičského potěru – soptíků, na úspěšná ukázková vystoupení i mimo Plzeňský kraj.

V dětské hasičské jednotce mají předškoláci příležitost naučit se zábavným způsobem zodpovědnosti, spolupráci a koordinaci práce. Absolutní raritou je malé hasičské auto, které němčovičtí soptíci dostali k dispozici. Vlastnoručně jim je vyrobili místní hasiči, přičemž jeho záklá-

PARTNER SOUTĚŽNÍ KATEGORIE

hřiště.cz

dem se stala skříň z podvozku dvoukolevého přívěsu na požární stříkačku PS 12, který je „zkřížen“ s motorem ze zahradního traktoru. Červené autíčko uveze až sedm soptíků. Vozidlo je vybaveno i nádrží na 130 litrů vody, vlastním vodním čerpadlem a dalším hasičským příslušenstvím. Děti si autíčko řídí samy.

■ Karel Ferschmann je starostou Němčovic čtvrté volební období a za dobu jeho působení získala obec mnoha uznání. V roce 2013 získala obec v Plzeňském kraji titul Vesnice roku. V soutěži Zlatý erb vyhrála cenu veřejnosti dokonce již čtyřikrát, v roce 2004, 2006, 2009 a 2011. Nemale úspěchy slaví také díky vystoupení malých soptíků.

Hala Věry Čáslavské v Černošicích je příkladem komunitního projektu

V kategorii Sport a veřejné zdraví soutěže Komunální politik roku 2016 byl oceněn projekt výstavby sportovní haly u základní školy v Černošicích, pod nímž je podepsán starosta obce Mgr. Filip Kořínek

město není tak snadné. Město ze svého rozpočtu vyčlenilo na stavbu haly zhruba 10 milionů korun. Dalších asi 30 milionů korun pokryla dotace. Stále však chybělo více než deset milionů.

„V roce 2013 jsme začali pracovat s myšlenkou zapojit do projektu místní veřejnost, a tento nápad projekt hodně ovlivnil – přinesl pocit velké sounáležitosti místních obyvatel. Vyhlásila se sbírka a udělaly se různé akce na podporu, například happening, kdy se pokládaly základní kameny. Každý si mohl přinést svůj kámen a pomalovat si ho, tyto kamínky dnes zdobí prostor haly,“ vzpomíná na začátky stavby. Sběrka nakonec vynesla 10,5 milionu korun a podle jeho slov stmelila místní lidi. To starosta považuje za velký úspěch, neboť Černošice jsou historicky městem honosných rodinných vil, a tento trend trvá do současnosti. Rozhodně se nedá říci, že by obyvatelé Černošic patřili k nízkopříjmovým skupinám.

HESLEM BYLO: SPOLEČNĚ TO DÁME!

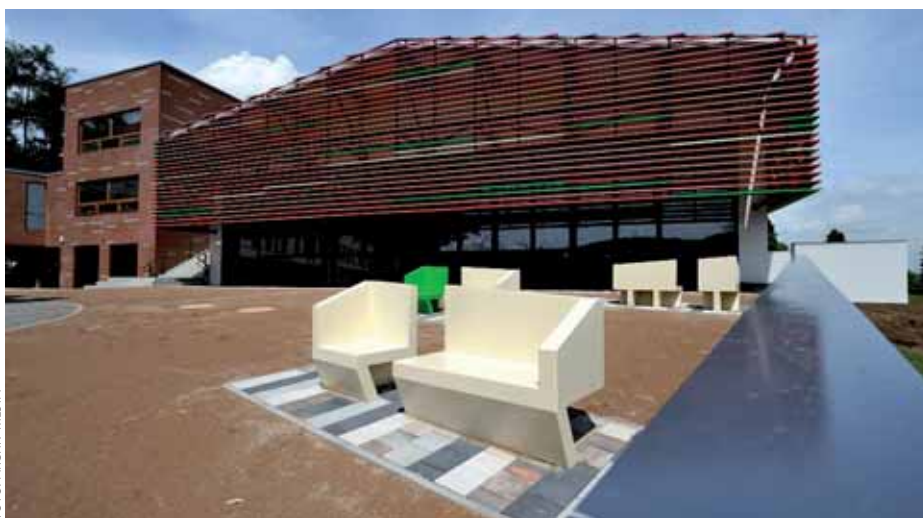
Finanční pomoc ale nebyla jediná forma podpory tohoto projektu. Vedle materiálu a nepeněžních darů byla další důležitou podporou organizace různých akcí, jejichž organizátoři buď věnovali výtěžek do veřejné sbírky, nebo výraznou měrou projekt propagovali (např. Tříkrálový koncert bílí Ebenů, Radiofest, Pokládání základních kamínků, Černošický běh, školní představení, ples ad.). „Díky tomu projektu jsem poznal nejen spoustu místních lidí, ale i Věru Čáslavskou, která v Černošicích trvale žila,“ dodává starosta. Sedminásobná olympijská vítězka se nakonec stala i patronkou sportovní haly a na její památku hala nese její jméno: Hala Věry Čáslavské.

„Sportovní hala je dnes, půl roku po otevření, plně využita, přes den tu cvičí děti v rámci tělesné výchovy, později odpoledne a celý večer jsou tu kroužky, sportovní oddíly i veřejnost. Na některé sporty se využívá celá, třeba na populární florbal, jindy je rozdělena na třetiny a na každé se třeba hraje jiný sport. O víkendech se v hale pravidelně konají různé turnaje.

PLÁNY DO BUDOUČNA

„Příští rok chystáme zahájení stavby atletického oválu a venkovního hřiště pod školou, tj. v sousedství haly. Tím bude sportovní a rekreační zázemí v areálu školy kompletní a na odpovídající úrovni,“ konstatuje Filip Kořínek. Kromě toho město chystá další projekty, například na novou školku (žádá o dotaci), přístavbu tzv. vily Tišnovských na budoucí radnici, opravy několika ulic, zlepšení veřejného prostoru, zejména kolem řeky Berounky a v centrálních částech města. ■

EVA VÍTKOVÁ

SPORTOVNÍ HALA U ZŠ ČERNOŠICE – MOKROPSY ZVENKU

Až donedávna byla základní škola v Černošicích největší v okrese a je i jedinou školou v republice s kapacitou 700–900 žáků, která neměla tělocvičnu. Od roku 2010 se vedení města snažilo o získání dotace na výstavbu nové sportovní haly, která by sloužila jako tělocvična pro žáky i pro veřejnost. Snaha nakonec nevy-

PARTNER SOUTĚŽNÍ KATEGORIE

šla vnívat a od června roku 2016 hala slouží místním. Kromě pokrytí sportovních a volnočasových potřeb měl projekt i další, a to sociální rozměr: dokázal spojit černošické obyvatele v celek, který šel za společným cílem.

KDE NA TO VZÍT PENÍZE?

„Když jsem začal v roce 2010 starostovat, zdědil jsem nejen díru v rozpočtu, ale i díru v zemi vedle základní školy, kde měla hala stát,“ říká starosta Filip Kořínek. Celkový rozpočet projektu včetně příslušenství a vybavení haly se pohyboval v řádu milionů, přesně okolo 53 milionů korun. Dát dohromady takovou částku pro sedmitisícové

■ Starosta Černošic stál v pozadí celého projektu, byl, jak se říká, otcem myšlenky. Navzdory několika neúspěšným žádostem o dotace se po čtyři roky nevzdával a od července 2014, kdy mu kladná odpověď z Ministerstva financí přiblížila úspěšnou realizaci této myšlenky, se až do dne slavnostního otevření 2. června 2016 takzvaně nezastavil.

POKLÁDÁNÍ ZÁKLADNÍHO KAMENE – VĚRA ČÁSLAVSKÁ

Tradice setkávání Slavkovů se zrodila roku 1986 poblíž Opavy

Když Ladislav Kubín v polovině osmdesátých let minulého století jako už tehdy hrdý mladý občan Slavkova u Opavy s prstem na mapě Evropy objevoval všechny Slavkovy „starého kontinentu“, položil sám sobě otázku: „Mohou-li se setkávat Lhoty a Lhotky, proč by to nešlo i v případě Slavkovů?“ Tak už před třemi desetiletími bylo příslovecně zaděláno na projekt, s nímž Ing. Ladislav Kubín, nynější místostarosta Slavkova u Opavy, zvítězil v kategorii Kulturní a vzdělávací činnost soutěže Komunální politik roku 2016.

FOTO: ARCHIV

Ve Slavkově u Opavy předloni setkání spojili i s oslavami 350. výročí posvěcení svého farního kostela sv. Anny

Sławków v Polsku, Veľký Slavkov, Malý Slavkov, Vyšný Slavkov, Nižný Slavkov a Slavkovce na Slovensku, Egerszalók u města Eger a Abádszalók na břehu jezera Tisa v Maďarsku či Austerlitz coby místní část města Zeist v nizozemské provincii Utrecht.

To vše jsou města a obce v Evropě, jejichž názvy či části názvů se do češtiny překládají jako Slavkov. V Česku sami máme Slavkovů hned pět: Horní Slavkov na Sokolovsku, Slavkov u Brna, Slavkov pod Hostýnem na Kroměřížsku, Slavkov na Uherskohradištsku a Slavkov u Opavy. A správně bychom k nim měli připočítat ještě další Slavkovy, které jsou místními částmi Olbramovic na Benešovsku, Bohdalovic na Českokrumlovsku a Kozlova v okrese Olomouc.

VZÁJEMNÉ POZNÁVÁNÍ LIDÍ Z RŮZNÝCH MÍST

První setkání mladých lidí ze čtyř Slavkovů se ve Slavkově u Opavy uskutečnilo v roce 1986. Avšak teprve listopadové události o tři roky později umožnily vtisk-

PARTNER SOUTĚŽNÍ KATEGORIE
 Wolters Kluwer

nout těmito setkáním i evropský rozměr. Setkání už také nejsou ryze mládežnickou akcí, nýbrž jsou otevřena zástupcům všech generací.

Tak se předloni ve Slavkově u Opavy konalo již 8. setkání Slavkovů z Evropy 2015, jak se ostatně nazývá i projekt, s nímž Ladislava Kubína do soutěže Komunální politik roku 2016 nominoval starosta **Vladimír Chovanec**. Hlavní smysl těchto akcí jejich „otec zakladatel“ vidí ve vzájemném poznávání lidí z různých míst v republice i zahraničí.

Jednotlivé Slavkovy na třídních setkáních prezentují svoji historii, tradice i současné úspěchy. Samozřejmě nesmějí chybět ani kulturní vystoupení a ochutnávky kulinařských specialit z jednotlivých regionů, lázeňskými oplatky počínaje přes korbáčiky, nejružnější koláče, zajímavá

piva a jiskřivá vína až třeba po krajské klóby, kysané zelí či i něco ostřejšího – a to vše zdarma.

Uvolněná srdečná atmosféra vede k navazování neformálních přátelství, a není výjimkou, že rodiny ze Slavkovů z různých konců republiky nakonec plánují i společné dovolené nebo výměny dětí na prázdniny. Do historie setkání je už dokonce zapsaná novomanželská dvojice ze dvou různých Slavkovů.

ZPĚV, TANEC, MUZIKA ZA SYMBOLICKÝ JEDEN KOLÁČ

V dobrém slova smyslu vytáhnout se po každé také chtějí místní spolky ukázkami své činnosti. A byly to i spolky, kdo zajistil občerstvení pro všechny účastníky akce, pomohl pro setkání postavit areál na hřišti u základní školy. V kulturním programu vystoupily děti ze základní i mateřské školy spolu se členkami svazu žen. Předvést své umění přijel také ženský pěvecký sbor z nedalekých Otic a chlapecký sbor Základní školy Stěbořice. Nezapomenutelné chvíle pro účastníky setkání připravili rovněž klienti z místního Seniorcentra.

Vynikající přátelskou atmosféru setkání snad může doložit i drobný detail: Prakticky všichni, kteří vystupovali v bohatém třídním kulturním programu – a nebylo jich málo, hráli, zpívali a tančili jen za symbolický koláč na osobu.

Ve Slavkově u Opavy předloni mezinárodní setkání navíc spojili i s oslavami 350. výročí posvěcení svého farního kostela sv. Anny. Nedělní slavnostní bohoslužbu k tomuto výročí tam celebuloval biskup **František Lobkowicz** za hudebního doprovodu pěveckého sboru a orchestru z Opavy. V budově orlovně se při této příležitosti konala výstava sakrálních předmětů.

Večerní setkání zástupců jednotlivých Slavkovů bylo zpestřeno vědomostnězábavnou soutěží O slavkovskou metlu. Zvítězili v ní delegáti Slavkova u Uherského Hradiště. Všechny mile potěšila také přítomnost náměstkyně ministra vnitra pro řízení sekce veřejné správy **Mgr. Jany Vilumetové**, někdejší starostky Horního Slavkova na Sokolovsku, dnes již hejtmanky Karlovarského kraje a předsedkyně Asociace krajů ČR.

Akce obvykle do rodné obce přiláká i nemálo rodáků, jinak již rozprchlých po celé republice i v zahraničí. Podle Ladislava Kubína však setkání slouží i k tomu, aby hostům místní podnikatelé představili a případně také nabídli své služby a produkty.

LETOS VŠICHNI ZAMÍŘÍ DO SLAVKOVŮ NA SLOVENSKU

V organizaci setkání se všechny Slavkovy střídají, takže letos se jejich společná akce uskuteční ve Slavkovcích v okrese Michalovce na Slovensku.

„Pojedeme tam s našimi tradičními koláči, kysaným zelím, propagačními materiály obce a okolí – a samozřejmě s dobrou náladou,“ uzavírá místostarosta Slavkova v okrese Opava Ladislav Kubín. ■

IVAN RYŠAVÝ

Brněnský projekt RE-USE má i výrazný sociální aspekt

Projekt RE-USE Management byl v Brně oficiálně zahájen loni v červnu a ještě téhož roku v listopadu vyhrál kategorii Odpadové hospodářství v soutěži Komunální politik roku 2016. „Náš projekt se týká druhého života věci – anglicky RE-USE,“ vysvětluje náměstek primátora města Brna Mgr. Martin Ander, Ph.D.

RE-USE point na jednom ze sběrných dvorů s věcmi, které zde lidé nechali k dalšímu použití

Náměstek primátora města Brna Martin Ander (vpravo) přebírá cenu za vítězný projekt v kategorii Odpadové hospodářství v soutěži Komunální politik roku 2016. Blahopřeje mu Lukáš Grolmus ze společnosti EKO-KOM, která byla partnerem této kategorie

PARTNER SOUTĚŽNÍ KATEGORIE

ší používání je proto administrativně obtížné (v běžném provozu v podstatě nelegální). V Brně však našli řešení, které může být pro ostatní návodem.

Projekt Druhý život využil stávající síť sběrných dvorů, kde byly zřízeny jasné oddělené a označené RE-USE plochy. Tam mají občané možnost darovat předměty pro opětovné použití do krytých, zřetelně k tomuto účelu označených kontejnerů. „Prostor je vyčleněn ze sběrného dvora – tato část se nepovažuje za součást režimu odpadů,“ vysvětluje Veronika Singrová. „My deklarujeme, že v tomto místě není odpad. Dáváme lidem volbu, aby nám ty věci dali, ale samozřejmě se mohou rozhodnout a věc odnést do sběrného dvora. U lidí to často vzbuzuje pozitivní reakci – jsou rádi, že věci, které jim doma překáží, ještě někdo použije,“ dodává.

VEŘEJNÁ SBÍRKA

Na RE-USE pointech se nejčastěji najdou staré hračky, sportovní náčiní, lyže, kola, kočárky, ale také nábytek nebo nádobí. Odevzdané věci mohou zájemci získat za symbolickou částku ve výši desetikorun. Získané peníze jdou na konto veřejné sbírky, organizované společností Veřejná zeleň města Brna. „Je to provozně jednodušší, než kdybychom věci museli prodávat. Lidé dávají dobrovolný dar na sbírku, která je registrovaná, má transparentní účet i jasné využití shromážděných peněz,“ říká náměstek primátora.

Ze sbírky je financován projekt Květiny v Brně, kdy jsou na vybraných ulicích vysazovány okrasné květiny. „V řadě ulic nemůžete vysadit stromy kvůli potížím se sítěmi. Květiny tento problém řeší a vzhled ulic se tím hodně zlepšil,“ poznamenává Martin Ander. „Využití peněz je další motivací pro lidi, kteří věnují staré věci.“

Původně uvažovali i o tom, že budou shromážděné věci dávat zdarma, ale nako-

nec od této myšlenky ustoupili. „Chtěli jsme eliminovat takové ty sběratele, co si věc vezmou jen proto, že je zadarmo. Nechtěli jsme, aby předměty skončily zase někde v odpadu, nebo aby se s nimi začalo obchodovat. Proto omezuje i odebraný počet,“ říká Martin Ander.

Zadarmo však dostávají věci lidé sociálně potřební, kteří spolupracují s městským odborem sociální péče. Vedle běžných věcí, jako je třeba nádobí, se to týká i nábytkové banky, která je součástí projektu. „U nás se rozjíždějí projekty sociálních bytů, takže klienti o nábytek projevují velký zájem. Máme ověřeno, že jde o lidi v hmotné nouzi. Těm dáváme nábytek zdarma, protože po nich přece nebudeme chtít dvacet korun za židli,“ poznamenává Veronika Singrová.

VÝHODY

Město z projektu RE-USE profituje ve více rovinách. Především se díky němu zmenšuje množství odpadů, které odchází na skládky, takže město zaplatí méně za jeho likvidaci. Na vyhodnocení, jak velký bude mít vliv na množství odpadů, však musíme počkat, až projekt poběží delší dobu. Za ještě cennější však považuje Martin Ander sociální a komunitní stránku věci: „Projekt má aspekt sociální, protože pomáhá lidem sociálně potřebným. Má rozměr ekologický, protože se zmenšuje počet zbytečně vyhazovaných věcí, a zároveň má také rozměr kulturní. V rámci podprojektu RETRO USE sbíráme věci, které mají historickou hodnotu. Nabízíme je muzeím nebo například fundusům divadel, kde je dále využívají. Projekt RE-USE by rozhodně nebyl možný bez podpory a spolupráce Brňanů a toho si na projektu cením úplně nejvíce,“ říká na závěr.

JARMILA ŠTASTNÁ,

šéfredaktorka časopisu Odpady

Podle jeho slov existuje spousta věcí, kterých se lidi ve svých domácnostech potřebují zbavit, ale zároveň je jim líto je vyhodit do popelnice. „My jim nabízíme možnost je nevyhodit, ale dát k využití jiným lidem,“ dodává Martin Ander.

Uvažovat o této možnosti začali na Magistrátu města Brna někdy v roce 2014, kdy vznikla první verze re-use projektu. Začali také hledat vhodné partnery. „Naši jasnou první volbou byla městská společnost SAKO Brno, a. s., která se ve městě stará o odpadové hospodářství. Dalším partnerem se stala společnost Veřejná zeleň města Brna, příspěvková organizace,“ vypočítá Mgr. Veronika Singrová z Odboru životního prostředí Magistrátu města Brna.

ODPADY A NE-ODPADY

Jak ještě využít věci, který by jiný vyhodil do odpadu, uvažovalo více měst a obcí. Vždy však narazily na legislativní zajištění takového provozu. Pokud totiž občan odloží cokoli do sběrného dvora, stává se ve dotyčném věc okamžitě odpadem, a tedy i majetkem obce. Zpětně odebrání ze sběrného dvora pro dal-

Nový hřbitov v Dolních Břežanech nenásilně spojuje keltskou i křesťanskou symboliku

Prísun obyvatel do obce Dolní Břežany, ležící v těsném sousedství Prahy si vynutil i zvýšenou potřebu služeb, pr obyvatel. Kromě obchodů, školek, škol a dalších vznikla podle starosty Ing. Věslava Michalika, CSc., i potřeba mít vlastní hřbitov. Obec chtěla takový, aby odpovídal současné době, ale i duchu místa, tradici a místní historii.

PARTNER SOUTĚŽNÍ KATEGORIE

PEKASS
zemědělská, komunální a silniční technika

FOTO: ARCHIV OBCE

Hřbitov z ptáčích perspektivy

Nový hřbitov, vítězný projekt v kategorii **Veřejná zeleň soutěže Komunální politik roku 2016**, je zasazen do čtyřhektarové plochy veřejné zeleně mezi zastavěnou částí obce a volnou přírodou v okolí. Jeho architektura spojuje keltskou a křesťanskou symboliku: je komponován jako střed pomyslného kříže, který tvoří dvojité stromořadí lipových alejí se čtyřmi duby uprostřed, má tvar kruhu, vypadá jako keltský kříž, kruh symbolizuje věčnost, počátek a konec. Jedná se o unikátní projekt podle návrhu známého zahradního architekta Zdeňka Sendlera.

PROJEKT S MULTIKULTURNÍ SYMBOLIKOU

Obci projekt přinesl čtyři hektary veřejné zeleně na západním okraji i nové spojení (cesty) pro pěší mezi Dolními Břežany a sousední Lhotou. V centru nového veřejného prostoru je pak samotný hřbitov, který je vymezen kamennými zídkami a habrovými stěnami, jež mají tvar kruhových výsečí a stáčí se kolem středu kříže. Na tyto zdi navazují čtyři uzamykatelné kovové brány se skleněnou výplní. S ohledem na místní historii nese projekt multi-

kulturní symboliku a snoubí se tu keltské i křesťanské motivy.

Realizace projektu si vyžádala náklady a investice v celkové výši 12,5 mil. Kč. Na výsadbu zeleně získala obec dotaci 5,3 mil. Kč z operačního programu Životní prostředí, z rozpočtu obce bylo hrazeno 7,2 mil. Kč. Svým pojetím komponované krajiny je nový hřbitov unikátní nejen v měřítku regionu, ale celé České republiky. V rámci mikroregionu nový hřbitov řeší poptávku po hrobových místech a nabízí velmi netradiční prostředí.

KOMUNITNÍ PLÁN NESE PLODY

„Cením si toho, že projekt vznikl takzvaně odspoda, na poptávku občanů, kteří

■ Dolní Břežany pod vedením starosty Věslava Michalika dlouhodobě věnují pozornost kvalitě veřejného prostoru a veřejné zeleni. V roce 2013 obec získala stříbrnou medaili v soutěži Kvetoucích sídel Evropy. Keltský park v centru obce založený v roce 2010 získal rovněž řadu ocenění. Nový hřbitov jako součást komponované krajiny tak navazuje na to, co se v obci v této oblasti děje.

FOTO: ARCHIV OBCE

Svým pojetím komponované krajiny je nový hřbitov unikátní nejen v měřítku regionu, ale celé České republiky

sami si jeho zřízení vyžádali, i toho, že jsem měl možnost spolupracovat s vynikajícím odborníkem, architektem Sendlerem,“ řekl nám starosta obce **Věslav Michalík**, který se o projekt zasadil. Hřbitov je součástí desetiletého strategického plánu obce. Plán byl připravován komunitně, vycházel z rozsáhlého dotazníkového průzkumu mezi občany a poté byl veřejností připomínkovan.

PLÁNY DO BUDOUČNA

„V současné době využíváme kontejnerovou školku, ale chtěli bychom ji prodat a místo ní postavit kamennou školku pro tři oddělení. Dále chceme vybudovat komunitní centrum. Ale nejvíc se těším na projekt nových dílen. Primárně budou určeny pro děti. Máme koncepci, že to budou tři velké místnosti, v jedné bude klasická dílna s ponkem, kde se řeže, piluje, ohýbá, druhá dílna bude zaměřena na elektroniku, lidé si tam budou moci skládat věci a programovat je, třetí by měla být rukodělná, pro práci s textílem, papírem a dalšími materiály. Celé to má být otevřeno veřejnosti lidé budou moci dílnu využívat, když si budou chtít něco vyrobit, a nebudou mít kde. Bude to prakticky zdarma a chceme, aby to bylo přístupné všem. Projekt pro mne představuje pozitivní energii,“ uvedl se starosta. ■

EVA VÍTKOVÁ

Elektrizace železniční trati pomůže lidem získat zaměstnání

Projekt Elektrizace trati č. 293 Šumperk – Kouty nad Desnou o délce 19,3 km v Olomouckém kraji byl nejuspěšnější v kategorii Dopravní projekt roku vypsané loni v rámci soutěže Komunální politik roku 2016. Starosta obce Rapotín Ing. Pavel Žerníček se i ve funkci předsedy Svazku obcí údolí Desné významně zasloužil o to, že jednokolejná trať ve vlastnictví tohoto dobrovolného svazku byla předloni v rekordně krátké době stavebními úpravami napojena na navazující elektrizovanou železniční síť.

Na trať zajíždějí se svými vlaky i České dráhy

dosud. Region se také více otevře turistům a dalším návštěvníkům zejména z řad obyvatel větších center Olomouckého kraje, jako jsou Olomouc, Prostějov, Mohelnice nebo Zábřeh na Moravě.

Cestující také oceňují skutečnost, že všechna nástupiště na trati (devět zastávek a tři dopravní) byla rekonstruována na bezbariérová. Také bezpečnost železničního provozu se zvýšila zřízením odjezdových návěstidel a radiového systému na části trati řízené doposud pouze telefonickým dorozumíváním. Sedm železničních úroveňových přejezdů bylo navíc zabezpečeno světelným přejezdovým zařízením. Nepřehlédnutelné je také estetické zvládnutí projektu, ostatně v soutěži Stavba roku 2016 projekt Elektrizace trati Šumperk – Kouty nad Desnou obdržel Cenu Státního fondu dopravní infrastruktury (SFDI).

Stavba byla financována z Operačního programu Doprava. Celkové náklady projektu (bez DPH) činily 451,5 mil. Kč, přičemž byly pokryty z národních zdrojů (51,765 mil. Kč) a zdrojů EU (399 739 mil. Kč). Projekt byl spolufinancován Evropskou unií z Fondu soudržnosti.

SOUKROMÍ VLASTNÍCI DRÁHY NEJSOU RIZIKEM

Starosta Pavel Žerníček i v přihlášce projektu do soutěže sdělil, že v poslední době se na Svazek obcí údolí Desné obrátila řada zájemců, kteří by rádi zprivatizovali železniční dráhu, o něž České dráhy nejeví zájem, údajně proto, že jsou nerentabilní. Zrušení provozu na těchto tratích by však přilehlým obcím přineslo zhoršení dopravní obslužnosti. Proto sbírají informace u úspěšných soukromých vlastníků železničních tratí.

„Podle mne soukromí vlastníci dráhy nejsou rizikem. Dopravní obslužnost hradí kraje a v našem konkrétním případě nám ekonomika vychází. A na nutnou administrativu svazku stačí pouze jeden pracovník. Ten komunikuje s dopravcem a s provozovatelem,“ vysvětluje starosta Rapotína. „Motorové vlaky jsme dali vybranému dopravci do pronájmu, který nám stačí na údržbu vozového parku. Rovněž trať jsme svěřili do pronájmu provozovateli – společnosti SART, která dostává určité finanční prostředky od dopravců za použití dopravní cesty. Společně pak každý rok žádáme SFDI o finanční prostředky na údržbu a případné investice,“ uzavírá Pavel Žerníček. ■

IVAN RYŠAVÝ

Zastávka v Petrově nad Desnou

Toto propojení umožňuje vést osobní vlaky bez přestupů jak pro místní dopravní obslužnost v relacích Zábřeh na Moravě – Kouty nad Desnou, tak pro napojení na krajskou metropoli Olomouc. To vše v jízdních dobách konkurenceschopných silniční dopravě. Traťová rychlost totiž může být v některých úsecích zvýšena až na 80 km/h z původních 40–70 km/h. Nejenže se tím zkrátí jízdní doby, ale také se zvýší kultura cestování a bezpečnost vlakové dopravy.

NOVÝ JÍZDNÍ ŘÁD UŽ PLATÍ

Od 11. prosince loňského roku se na trati už jezdí podle nového jízdního řádu, který počítá se 17 páry elektrických vlaků denně. Řada spojů jsou navíc přímé vlaky na úsecích Nezamyslice – Kouty nad Desnou a zpět. „Na valné hromadě Svazku obcí údolí Desné jsme schválili vypracování ekonomické studie na prodloužení trati do Ski areálu Kouty nad Desnou a na elektrifikaci úseku Petrov nad Desnou – Sobotín,“ poznamenává Pavel Žerníček. Podle výsledku studie zejména s ohledem na eko-

PARTNER SOUTĚŽNÍ KATEGORIE

nomické aspekty se svazek obcí rozhodne o svém dalším postupu.

Připomeňme, že po ničivých povodních v roce 1997, které pustošily zejména Moravu, byla uvedená trať natolik zdevastována, že České dráhy již nechtěly investovat do její rekonstrukce. Obce podél trati však její zánik nechtěly připustit, a tak vytvořily dobrovolný svazek, jenž si trať od národního železničního dopravce nejprve pronajal a začal s její obnovou, aby v lednu 2003 trať i s vozidly plně převzal.

CO CESTUJÍCÍ OCENÍ

Elektrizací tratě se dopravní obslužnost údolí Desné ještě dál výrazně zlepšila a usnadní obyvatelům tamních obcí využít pracovní příležitosti v širším okruhu než

Litoměřický Fond úspor energie přinese milionové finanční úspory

Starosta Litoměřic Mgr. Ladislav Chlupáč uspěl se svým projektem Fond úspor energie v kategorii Ekologický projekt soutěže Komunální politik roku 2016. Fond slouží jako motivační prvek pro organizace města, zaměstnance i občany k šetření energie.

PARTNER SOUTĚŽNÍ KATEGORIE

FOTO: ARCHIV MĚSTA

Součástí projektu je instalace FVE na střeších budov

Projekt počítá s postupným zateplováním objektů nacházejících se v majetku města, instalací fotovoltaických panelů, sledováním a pravidelným vyhodnocováním spotřeby energie a nákupem elektřiny a plynu na burze. Jeho nedílnou součástí je i instalace fotovoltaických elektráren na budovách v majetku města.

UNIKÁTNÍ A EFEKTIVNÍ FOND

Unikátnost je založena na koncepci fondu, kde jsou finance na podporu nových opatření a obnovitelných zdrojů energie generovány z již realizovaných úspor energie a tím v minimální míře zatěžují rozpočet města. Konkrétních úspor se dosahuje kombinací důsledného energetického managementu a rekonstrukcí objektů, které jsou renovovány v nízkoenergetickém či pasivním standardu. Město počítá s tím, že realizací opatření prostřednictvím fondu uspoří v roce 2030 zhruba 8,5 milionu korun ročně.

„Fond úspor energie prospívá v tom, že část uspořených prostředků je transparentně investována zpět do dalších projektů úspor energie a využití obnovitelných zdrojů. Pro občany jsou pořádány kulaté stoly, kde mohou diskutovat konkrétní otázky týkající se energetiky (rekonstrukce domu, nákup elektřiny, plynu apod.). Zároveň se mohou obracet individuálně na městské

energetiky, kteří jsou schopni poradit přímo na místě. Litoměřice, jako člen Národní sítě Zdravých měst ČR pořádají i osvětové akce typu Den udržitelné energetiky, Týden mobility apod., kde se snažíme občanům představit nejnovější a osvědčené technologie pro dosahování úspor energie a využití obnovitelných zdrojů, aby udržitelná energetika byla pro občany naprosto běžná,“ uvedl starosta města **Mgr. Ladislav Chlupáč**, který je iniciátorem a motivátorem celého projektu.

Projekt má přesah v rámci úzké spolupráce měst, která spolupracují v rámci Národní sítě Zdravých měst České republiky. Město se také stalo členem asociace Energy Cities a v r. 2016 vstoupilo do Paktu starostů a primátorů – Covenant of Mayors – CoM.

■ Jak Fond úspor funguje: Celkem 35 % naspořených prostředků jde do rozpočtu města. Dalších 30 % zůstává ve fondu s tím, že finance jsou re-investovány do oblastí, které mohou přinášet další úspory. Příspěvkovým organizacím města zůstává s ohledem na motivaci k šetrnému chování 30 % dosažených úspor. Zbývajících 5 % je alokováno do fondu odměn. Celková doba návratnosti vložených finančních prostředků je odhadována maximálně na 19 let.

FOTO: ARCHIV MĚSTA

V roce 2015 prošlo komplexní renovací pět školních objektů, na něž město získalo dotaci ve výši 26,7 milionu korun, a zhruba stejnou částku investovalo ze svého rozpočtu

SOUČASNÉ A BUDOUCÍ PLÁNY

„Realizujeme další dva projekty: projekt READY 21 z Programu švýcarsko-české spolupráce, jehož součástí je kromě jiného i pasportizace majetku města a netradiční informační kampaň pro obyvatele s cílem ukázat způsoby, jak mohou domácnosti dosáhnout energetických úspor. Druhý projekt ProgREssHEAT z programu HORIZON 2020 je zaměřen na vypracování odborné analýzy a modelu systému zásobování teplem města s ohledem na využití obnovitelných zdrojů energie do roku 2050. Město se také chystá pořídit deset elektromobilů pro městský úřad a příspěvkové organizace včetně související infrastruktury. V současné době máme schválené dva projekty zabývající se čistou mobilitou, v rámci kterých v roce 2017 zpracujeme Plán udržitelné městské mobility (SUMP), či nakoupíme elektrokola. Dále chceme vybavit fotovoltaické elektrárny, které jako město provozujeme, systémem akumulace, abychom mohli městské elektromobily, či elektrokola nabíjet obnovitelnou elektřinou. Připravujeme projekt vybudování technologického centra v pasivním energetickém standardu a v rámci výzvy z dotačního programu HORIZON 2020 máme podaný projekt na pilotní provoz komunitních elektráren v podmínkách České republiky,“ dodal starosta města. ■

EVA VÍTKOVÁ